

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/188/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314202288
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:1314202288.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a sudkyň: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Ľuboslava Vanková, v spore žalobcov: 1/ A. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. XX/XX, Z. a 2/ V. R., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. X, Z., zastúpení advokátom: Mgr. Miroslav Golian, so sídlom Budatínska 16, Bratislava, proti žalovaným: 1/ Poľnohospodárske družstvo v Jurovej, so sídlom pošta Baka, IČO: 00 191 493, 2/ EXATA GROUP, a.s., so sídlom Orechová Potôň 2066, IČO: 36 744 344 3/ Slovenská republika, Slovenský pozemkový fond, IČO: 17 335 345 so sídlom Búdková 36, 811 04 Bratislava, 4/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, so sídlom Námestie SNP 8, Banská Bystrica, IČO: 36 038 351, zastúpený splnomocnenkyňou: Advokátskou kanceláriou Timoranská & Štofková s.r.o., so sídlom Podzámska 32, Nové Zámky, IČO: 36 813 401, 5/ F. K., rod. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom F. XXXX/XX, G. R., zastúpená splnomocnenkyňou: zselinszky s.r.o., so sídlom Laurinská 3, Bratislava, IČO: 36 869 007, 6/ L. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom D.. R. XXXX/XX, G. R., o určení nehnuteľností patriacich do dedičstva, na odvolanie žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č.k. 14C/91/2014-278 zo dňa 6. apríla 2018, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

II. Žalovaní 1/ - 6/ majú n á r o k voči žalobcom na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. rozhodol, že žalovaní v 1/ až 5/ rade majú nárok voči žalobcom na náhradu trov konania, výrokom III. žalovanému v 6/ rade náhradu trov konania nepriznal.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ust. § 153 ods. 1 - 3, § 154, § 167 ods. 1 - 4, § 150 ods. 1 a 2, § 151 ods. 1 a 2, § 183 ods. 1 - 3, Civilného sporového poriadku, § 80 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného do 30.6.2016, § 137, § 470 ods. 2 Civilného sporového poriadku, čl. 20 ods. 1, 3, 4, Ústavy SR, § 1 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1, 2, § 6 ods. 1 písm. m) a n), § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, § 60 Civilného sporového poriadku, § 460 Občianskeho zákonníka.

3. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že „súd má za to, že žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno svojich tvrdení, ktoré ich počas celého procesu zaťažovalo, pričom v rámci koncentrácie konania a sudcovskej koncentrácie napriek poučeniu o následkoch tejto sudcovskej koncentrácie žiaden dôkaz neoznačili ani písomne nevyvracali tvrdenia žalovaných, najmä čo sa týka vecnej legitímácie a naliehavosti právneho záujmu na určení. Vzhľadom na ich pasívny postoj súd ich požiadavku na odročenie pojednávania s tým, že chcú identifikovať parcely a rozširovať žalobu o ďalších eventuality žalovaných, neprihliadol, lebo by si to vyžadovalo nariadenie ďalšieho pojednávania. Žalobcovia v

konaní už podaním žaloby mohli preukázať svoju aktívnu vecnú legitímáciu ako aj naliehavosť právneho záujmu na určení vlastníctva a tiež pasívnu legitímáciu žalovaných, alebo aspoň správne označiť žalovaných, tak ako to namietali vo svojich vyjadreniach.

Keďže žalobcovia nepreukázali, že by mali byť nositeľmi subjektívneho práva vyplývajúceho z hmotno-právnych predpisov, t.j. podľa ust. § 460 Občianskeho zákonníka, teda, že sú právnymi nástupcami po svojich právnych predchodcoch, t.j. po nebohom p. Y. a jeho manželke, tak nárok uplatnený touto žalobou je nedôvodný, čo je dôvodom na zamietnutie žaloby.

Po posúdení skutkových a právnych okolností tohto prípadu súd dospel k záveru, že u žalobcov nie je daný naliehavý právny záujem na tejto určovacej žalobe, nakoľko ich nárok bol daný podľa príslušných reštitučných predpisov (napr. zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku), pretože v prípade tvrdeného odňatia majetku ich právnych predchodcov išlo o rozhodné obdobie podľa reštitučných predpisov (od 25.2.1948 do 1.1.1990), a mohlo pritom ísť o prípady odňatia pozemku štátom bez právneho dôvodu, bez finančnej náhrady (nepreukázaná úhrada odplaty), ktoré rozhodnutie mohlo byť postihnuté neodstrániteľnou vadou, ktorá vyplýva hlavne z toho, že podielnik, alebo vlastník nehnuteľnosti, proti ktorému rozhodnutie smerovalo a malo vyvolať zmenu v jeho právach a povinnostiach spočívajúcich vo vlastníctve nehnuteľnej veci, malo nedostatok procesných náležitostí, napr. dotknutým osobám neboli nikdy doručené, alebo samotné rozhodnutie bolo nultné a pod. S ohľadom na súdnu prax nie je preto možné žalobcom prisúdiť nárok, ktorý mal byť riešený v reštitučnom konaní, v opačnom prípade by takýmto rozhodnutím súdu došlo k obchádzaniu reštitučných predpisov.

Zosumarizujúc vyššie uvedené súd má za to, že žalobou na určenie vlastníckeho práva nie je možné obchádzať zmysel a účel reštitučného zákonodarstva, nakoľko reštitučné predpisy sú k všeobecným predpisom vo vzťahu špeciality. Tento vzťah sa rieši podľa zásady *lex specialis derogat legi generali*, to znamená, že všade tam, kde existuje špeciálna úprava, nemožno použiť všeobecnú. Ak sa možno domáhať ochrany práva postupom podľa reštitučného predpisu ako špeciálneho, teda ak je daný reštitučný nárok, nie je možné uplatniť nárok na ochranu vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov. Oprávnená osoba, prípadne jej právny nástupca, sa preto nemôže domáhať ochrany svojho vlastníckeho práva podľa všeobecných predpisov, najmä podľa § 126 ods. 1 Občianskeho zákonníka a to ani formou určenia vlastníckeho práva či už svojho alebo svojho predchodcu ku dňu jeho smrti, ak mohla žiadať o vydanie veci podľa reštitučného predpisu. V uvedenom prípade totiž absentuje naliehavý právny záujem na určení, nakoľko o tento môže ísť zásadne len vtedy, ak by bez súdom vysloveného určenia bolo buď ohrozené právo žalobcov alebo by sa jeho právne postavenie stalo neistým, čo znamená, že buď musí ísť u žalobcov o právny vzťah už existujúci, alebo o takú jeho procesnú, prípadne hmotnoprávnu situáciu, v ktorej by objektívne už v existujúcom právnom vzťahu mohol byť ohrozený, prípadne pre svoje neisté postavenie by mohol byť vystavený konkrétnej ujme. Existencia špeciálnej úpravy v reštitučných predpisoch vylučuje naliehavý právny záujem na učení vlastníctva tam, kde podľa týchto predpisov bolo možné uplatniť nárok na vrátenie veci a nárok uplatnený nebol alebo z nejakých dôvodov tejto požiadavke nebolo vyhovené.

4. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 255 ods. 1 CSP. Žalovaní boli v konaní plne úspešní, preto im patrí nárok na náhradu trov konania od žalobcov v 1. a 2. rade vo výške 100%. O náhrade trov konania súd rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením v zmysle § 262 CSP. Žalovaný v 6. rade, by mal nárok na náhradu trov konania podľa pomeru úspechu v spore. Nakoľko mu však v konaní žiadne trovy nevznikli, ani si žiadne neuplatnil, súd mu ani náhradu trov konania nepriznal. Súd má pritom za to, že v súlade s čl. 17 základných princípov CSP, t.j. v súlade s princípom rýchlosti a hospodárnosti konania, bolo v tomto prípade potrebné rozhodnúť o náhrade trov žalovaného uvedeným spôsobom, t.j. o nároku na náhradu trov konania, ako aj o výške trov konania jedným rozhodnutím. V prejednávanej veci by bolo nehospodárne rozhodnúť najprv spôsobom, že sa žalovanému priznáva nárok na náhradu trov konania a následne uznesením rozhodnúť, že žalovaný má právo na náhradu trov konania vo výške 0 eur. Takýto postup by bol v rozpore z vyššie citovaným článkom základných princípov a nebolo ani v úmysle zákonodarcu takéto predlžovanie rozhodovania o trovách konania v obdobných prípadoch“.

5. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalobcovia 1/ a 2/ prostredníctvom advokáta. Všetky právne argumenty žalobcov sú podložené vecnou argumentáciou odvolávaním sa na rozhodnutia súdov vyššieho stupňa. Žalobcovia súd upozornili na to, že nedisponujú potrebnou identifikáciou a preto požiadali súd o odročenia pojednávania vzhľadom k ich žiadosti zo dňa 05.03.2018 adresovanej Okresnému úradu Dunajská Streda, katastrálnemu odboru k poskytnutiu doplňujúcej identifikácii k spoločnému spoluvlastníckemu majetku ale najmä k chybe v predchádzajúcej identifikácii. Snahou

žalobcov bolo odročiť pojednávanie z dôvodu úspornosti a hospodárnosti, aby sa konanie vo veci samej nerealizovalo, na čo súd však nereagoval. Snaha o odročenie bola determinovaná nedostatkom potrebnej identifikácie parciel, ktorú mal Okresný úrad, katastrálny odbor žalobcom doručiť, k čomu však nedošlo a túto povinnosť si katastrálny úrad nesplnil a po jeho urgencii vydal vyjadrenie, ktoré požadovanú identifikáciu neobsahovalo. Ak by súd pojednávanie odročil na potrebný čas, v ktorom by si žalobcovia zadovážili potrebnú identifikáciu a vykonali by zameranie predmetných pozemkov, bola by iná situácia. Takto ukončený spor zamietnutím žaloby vytvára opäť možnosť podania novej určovacej žaloby. Poukázal na čl. 1 Ústavy SR, na čl. 20 Ústavy, čl. 17 Ústavy, čl. 46 ods. 1 Ústavy. Žalobcovia namietajú nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Žalovaní si musia uvedomiť, že ak sú zapísaní v katastri nehnuteľností ako vlastníci spornej nehnuteľnosti a žalobcovia disponujú vkladu schopnými listinami, výmery ktorými boli právnym predchodcom pridelené do vlastníctva pôdohospodárske nehnuteľnosti v jednotlivých katastrálnych územiach v určenej výmere, musia mať na požadovanom určení naliehavý právny záujem, pretože len súdne rozhodnutie môže byť podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľnosti. Aj judikatúra považuje listinu teda výmer za vkladu schopnú. Do konania neboli založené výmery tých parciel o ktorých vlastníckom práva sa v konaní rozhodovalo, na čo žalobcov upozorňoval, avšak Okresný úrad, katastrálny odbor na žiadosť o ich identifikáciu vôbec nereagoval. Žalobcovia majú naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, pretože iba rozhodnutie súdu môže byť podkladom v konaní o dedičstve ako aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu vlastníckych práv v katastri nehnuteľností. Žalobcovia poukazujú na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR spis. zn. 4Cdo 123/2003 a 4Cdo 49/2003. Naliehavý právny záujem v zmysle § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku odôvodňujú tým, že bez požadovaného určenia je právne postavenie žalobcov neisté a v podstate ohrozené, ktorú neistotu možno odstrániť a ohrozenie odstrániť iba rozhodnutím súdu. Takže poukázali na právny výklad reštitučných zákonov v rámci rozhodovacej praxe súdov, ktorý je formulovaný v uznesení Ústavného súdu spis. zn. IV. ÚS 295/2012. Ústavný súd dospel k záveru, že reštitučné predpisy neboli vydané pre ten účel, aby spôsobili zánik vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale aby im uľahčili obnovenie tohto vlastníckeho práva. Účelom reštitučného zákonodarstva nebolo spôsobenie zániku vlastníckeho práva oprávnených osôb, ale naopak, uľahčenie obnovenia ich vlastníckeho práva. Zákonodarca vytvoril v § 6 ods. 1 písm. p) zákona o pôde samostatný reštitučný dôvod spočívajúci v tom, že oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo inú právnickú osobu v dôsledku prevzatia nehnuteľností bez právneho dôvodu, zmyslom tohto ustanovenia bolo uľahčiť oprávneným osobám dosiahnutie ich zápisu ako vlastníkov v katastri nehnuteľností v prípadoch, keď štát zneužívajúc svoje postavenie v dobe neslobody a nedbajúc na platné právo pripustil zmenu zápisu vlastníckeho práva v evidencii nehnuteľností bez splnenia základných požiadaviek vyplývajúcich aj vtedy platného práva. Uľahčenie postavenia oprávnených osôb malo spočívať aj v tom, aby nápravu zápisu svojho stále existujúceho vlastníckeho práva mohli dosiahnuť v relatívne jednoduchom správnom konaní a nemuseli sa domáhať súdnej ochrany svojho vlastníckeho práva. Zo základných zásad občianskeho práva možno potom vyvodit', že v situácii keď povinnej osobe nesvedčí žiaden právny titul nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ostalo naďalej k nehnuteľnosti zachované vlastnícke právo toho subjektu, ktorý je jej posledným vlastníkom pred dňom zápisu vlastníckeho práva štátu, hoci zápis v evidencii nehnuteľností tomu nezodpovedá. Domáhajú sa, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na doplnenie dokazovania a nové rozhodnutie.

6. Žalobca 1/ doplnil podklady k odvolaniu. Predkladá dokumenty, ktoré neboli v čase spísania odvolania advokátom k dispozícii. Jedná sa o dokument Okresného úradu Dunajská Streda, katastrálny odbor v ktorom sa preukázalo, že pochybil pri identifikácii parciel. Čo sa týka postavenia žalovanej 5/, ktorá deklaruje nadobudnutie nehnuteľnosti kúpnu zmluvou zo dňa 27.08.2013 od Ing. A. V., ktorá ich nadobudla od p. K. F. v zastúpení Ing. V. F., ktorý predal nehnuteľnosti svojej spoluvlastníčke v podnikaní na základe plnomocenstva, ktoré skrýva množstvo nedostatkov. Poukazuje na podpis p. F., pričom nehnuteľnosti ocenené znaleckým posudkom na sumu 16.829,25 eur sa predávali v oboch prípadoch iba za zlomkovú cenu 5.000,- eur. Žalovaná 5/ sa snaží presvedčiť zúčastnených o domnejšej dobromyseľnosti kupujúceho teda K. F., avšak jedná sa špekulatívny predaj. Aj o týchto súvislostiach chce, aby sa rozhodovalo, žiada preto, aby odvolaniu bolo vyhovené. K doplneniu doložil žiadosť adresovanú Okresnému úradu Dunajská Streda, katastrálnemu odboru, o identifikáciu parcely v k.ú. Y. zo dňa 30.12.2018, výpis z účtu vlastníctva č. XXX, okres Dunajská Streda, identifikáciu parciel na spoločné nehnuteľnosti zo dňa 24.10.2018, list Okresného úradu Dunajská Streda zo dňa 05.06.2018 týkajúci sa prešetrenia údajov v katastri nehnuteľností. Ďalším podaním žalobca 1/ doplnil podklady k odvolaniu, dokument ktorým sa preukazuje chybná identifikácia pozemku zo strany Okresného úradu

Dunajská Streda, priložil aj novú identifikáciu nehnuteľnosti v katastrálnom území Y., parcela č. 534 - orná pôda zapísaná na LV č. XXXX a táto nová identifikácia len potvrdzuje, že navrhovatelia postupovali vecne správne keď žiadali súd prvej inštancie, aby odročil pojednávanie. Nová identifikácia teda potvrdila, že požiadavka žalobcov nebola účelová. Predkladá túto identifikáciu parciel.

7. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný 3/. Rozsudok považuje za vecne správny, nestotožňuje sa s argumentáciou žalobcov. Zotrváva na právnom názore, že žalobcovia zaťaženi dôkazným bremenom toto neunesli a nepreukázali zachovanie vlastníckeho práva právnych predchodcov žalobcov k žalovaným nehnuteľnostiam a to nielen pre nepreukázanie totožnosti pôvodných nehnuteľností, ktoré mali byť pridelené ich právnym predchodcom s nehnuteľnosťami, ktoré boli predmetom tohto konania, ale aj z dôvodov opustenia nehnuteľností právnymi predchodcami a zrieknutia sa prideleného majetku. Žalovaný 3/ takisto odmieta právnu argumentáciu o existencii a preukázaní naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Poukazuje na neurčitosť, nevykonateľnosť, petitu nesplnenie procesných povinností. Navrhuje napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

8. K odvolaniu žalobcov sa vyjadril žalovaný 4/, ktorý sa stotožňuje s rozsudkom súdu prvej inštancie ako aj správnym a vecným posúdením. Žalobcovia neunesli dôkazné bremeno, nepredložili dôkazy osvedčujúce uplatnený nárok. Navrhuje napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať žalovanému nárok na náhradu trov konania.

9. K doplnenému odvolaniu žalovaný 3/ udáva, že v danej veci nebol zachovaný postup pre doplnenie odvolania vyplývajúci z § 365 ods. 3 a § 366 Civilného sporového poriadku. Dôkazy sa vzťahujú na nehnuteľnosti v k.ú. Y..

10. K doplnenému odvolaniu sa vyjadril žalovaný 4/. Uviedol, že v predmetnej veci prebieha konanie od roku 2014, teda žalobcovia mali dostatok časového priestoru na to, aby predložili všetky dôkazy pre unesenie svojho dôkazného bremena. Poukázal na § 366 Civilného sporového poriadku. Žalobcom predložené dôkazy v tomto štádiu konania sú neprípustné.

11. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený doterajší zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok, pričom podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

12. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom - stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie prípúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 365 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie (§ 365 ods. 1 písm.d) a h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), s prihliadnutím ex offio na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolaniu nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

13. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, vyhodnotil pre svoje rozhodnutie významné dôkazy vykonané v konaní, a to každý jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti, odôvodnil, z akých dôvodov a ktoré tvrdenia strán sporu mal za preukázané a ktoré nie, uviedol svoje skutkové zistenia, ktoré z dokazovania vyplynuli a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Rozsudok súdu prvej inštancie zodpovedá požiadavkám ustanovenia § 220 Civilného sporového poriadku. S námietkami žalobcov uvedenými v

podanom odvolaní sa súd prvej inštancie dostatočne vysporiadal v preskúvanom rozsudku, preto nemohli privodiť jeho zmenu. Ani v odvolacom konaní neboli žalobcami tvrdené, ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci. Na základe uvedeného si odvolací súd osvojil dôvody napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a v podrobnostiach na ne v zmysle ustanovenia § 387 ods. 2 Civilného sporového poriadku poukazuje. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dodáva nasledovné:

14. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie je možné v zmysle ustanovenia § 365 Civilného sporového poriadku odôvodniť len okolnosťami uvedenými v citovanom zákonom ustanovení pod písm. a) až h). Žalobcovia v odvolaní neuviedli ust. § 365 Civilného sporového poriadku, nešpecifikovali odvolacie dôvody uvedením konkrétneho ustanovenia procesného právneho predpisu.

15. Žalobcovia predovšetkým poukazovali na snahu odročiť pojednávanie na súde prvej inštancie, ktorú žiadosť odôvodnili potrebou zabezpečenia identifikácie parciel a vykonania zamerania pozemkov, ktoré žiadajú žalobcovia určiť, že patria do dedičstva. Súd prvej inštancie mal za to, že neboli splnené podmienky pre ďalšie odročenie pojednávania v zmysle § 183 Civilného sporového poriadku, pretože nenastali žiadne dôvody, pre ktoré by žalobcovia nemohli už skôr tvrdiť alebo preukázať svoju aktívnu legitímáciu, naliehavosť právneho záujmu a aj pasívnu vecnú legitímáciu (pozri bližšie bod 21. a 22. odôvodnenia).

16. V ust. § 157 ods. 1 Civilného sporového poriadku sa súdu ukladá povinnosť, aby vec rozhodol rýchlo a hospodárne, spravidla na jednom pojednávaní. Odročenie pojednávania je možné aj na návrh strany sporu alebo jej zástupcu. Aj v tomto prípade platí, že odročenie pojednávania prichádza do úvahy len z dôležitého dôvodu, t.j. ak strana sporu alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov sa nemôžu dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo požadovať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Advokát žalobcov podaním zo dňa 21.03.2018 požiadal o odročenie pojednávania, pretože požiadali kataster nehnuteľností o identifikáciu parciel pre zistenie skutočných užívateľov nehnuteľností, čo kataster nehnuteľností do pojednávania nestihne vykonať. Súd prvej inštancie napriek tejto žiadosti o odročenie pojednávania vec prejednal a rozhodol a potrebu pre odročenie pojednávania si neosvojil. Zo znenia § 183 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyplýva, že z uvedeného dôvodu advokát žalobcov ani nemohol uspieť žiadosťou o odročenie pojednávania, nakoľko v žiadosti vymedzený dôvod nespadá pod zákonom ustanovenú možnosť pre odročenie pojednávania, ktorá je výlučne možná iba v prípade nemožnosti dostaviť sa na pojednávanie. Pokiaľ súd prvej inštancie na základe uvedenej žiadosti advokáta žalobcov neodročil pojednávanie, neporušil žiadne zákonné procesné ustanovenie.

17. Žalobcovia svoju odvolaciu argumentáciu tak založili v podstate na porušení procesných noriem upravujúcich civilné sporové konanie (do 30.6.2016 občianske súdne konanie), keďže súd prvej inštancie podľa ich názoru nepostupoval správne, nakoľko im na základe žiadosti žalobcov neodročil pojednávanie. Inou vadou konania je taká vada konania, ktorá spočíva v pochybení v procesnom postupe súdu, ktoré pochybenie nie subsumovateľné pod ostatné odvolacie dôvody, ktorá ale (na rozdiel od nich) nezakladá tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Právne relevantnou je pritom len iná vada majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Ak žalobcovia namietajú, že súd prvej inštancie pojednávanie neodročil, nie je ich odvolacia námietka z vyššie uvedených dôvodov opodstatnená. Odvolací súd preto konštatuje, že nezistil, že by konanie pred súdom prvej inštancie bolo postihnuté takouto vadou.

18. Pokiaľ ide o otázku potreby zistenia skutočných užívateľov predmetných nehnuteľností za účelom ktorej žalobcovia požiadali kataster nehnuteľností o identifikáciu parciel, táto otázka súvisí s preukázaním vecnej aktívnej a pasívnej legitímácie a s bremenom tvrdenia žalobcov. Súd prvej inštancie správnym procesným postupom skoncentroval konanie, ktorého výsledkom bol záver súdu prvej inštancie, že žalobcovia nevyvrátili tvrdenie žalovaných.

19. Na to, aby sa niekto stal účastníkom konania, netreba, aby bol účastníkom hmotno-právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide; stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom) alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či je účastníkom hmotno-právneho vzťahu, z ktorého vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je jeden účastník subjektom práva a účastník na opačnej procesnej strane subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v občianskom procesnom práve užíva pojem vecná legitímácia. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie

nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa určitá fyzická alebo právnická osoba len subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotno-právneho vzťahu, ale vždy iba to, či účastníkom objektívne je alebo nie je. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotno-právneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom toho hmotno-právneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide naopak vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotno-právnej povinnosti (žalovaný), nie je nositeľom hmotno-právnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok NS sp. zn. 3Cdo 192/2004 z 1.7.2008).

20. V danej veci bolo na žalobcov preukázať, že sú aktívne vecne legitimovaní, že ich právni predchodcovia J. Y., zomr. XX.XX.XXXX a F. Y., zomr. XX.XX.XXXX sú osoby ktoré sa stali vlastníkmí predmetných nehnuteľností. Žalovaní aktívnu vecnú legitímáciu v konaní spochybnili, pričom následne aj súd bol názoru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov na podanej žalobe. Z podanej žaloby nie je zrejmé, či rozsah v ktorom sa domáhajú určenia, že nehnuteľnosti patria do dedičstva po ich právnych predchodcoch voči jednotlivým žalovaným zodpovedá nehnuteľnostiam uvedených v listinách, od ktorých žalobcovia odvodzujú opodstatnenosť žaloby. Už samotná táto skutočnosť bola dostatočným dôvodom na zamietnutie žaloby.

21. Ďalej v odvolaní žalobcovia k námietke žalovaných o nedostatku naliehavého právneho záujmu poukazujú na rozsiahlu judikatúru, podľa žalobcov len súdne rozhodnutie môže byť podkladom zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. Žalobcovia sú názoru, že majú naliehavý právny záujem, pretože iba rozhodnutie súdu môže byť podkladom v konaní o dedičstve.

22. Podľa § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

23. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je podľa celkom jednoznačnej úpravy v zákone i v zmysle ustálených záverov teórie procesného práva, aj relevantnej rozhodovacej praxe súdov (judikatúry), základným procesným predpokladom každej tzv. určovacej žaloby, pričom bez jeho existencie je vylúčené zaobranie sa takouto žalobou vecne. Uvedené znamená, že v konaní o tzv. určovacej žalobe je vyriešenie si otázky existencie naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení prvou povinnosťou súdu, pretože len kladná odpoveď na takúto otázku poskytuje priestor pre ďalšie konanie vo veci samej (teda najmä dokazovanie zamerané na vecnú podstatu problému), kým naopak odpoveď záporná (teda záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu) má viesť k bezodkladnému zamietnutiu žaloby, a to nielen z dôvodu čo najväčšej hospodárnosti konania, ale spravidla i pre naznačenie cesty k ochrane práv strán procesne prípustným spôsobom, ktorým je spravidla buď iné, než požadované určenie alebo naopak plnenie.

24. Odvolací súd nepopiera, že súdna prax akceptuje žaloby, ktorými sa dedič domáha určenia, že konkrétna vec patrí do dedičstva po poručiteľovi. V konaní o takýchto žalobách ide o posúdenie, či poručiteľ bol v čase smrti vlastníkom tejto veci. Ak súd vyhovie takejto žalobe požadujúcej uvedené určenie, vec je následne prejednaná v konaní o dedičstve ako majetok poručiteľa. Žaloba o určenie, že určitá vec patrí do dedičstva po poručiteľovi, predstavuje prípustnú formu žaloby sledujúcu ochranu vlastníckeho práva a ako taká je prostriedkom odstránenia spornosti vo vzťahu medzi stranami sporu (vo vzťahu k otázke, čo patrí do dedičstva), keďže práve meritórne posúdenie existencie vlastníctva právneho predchodcu žalobcu v konaní o jeho žalobe, mu umožní uplatnenie svojich prípadných nárokov voči subjektom, ktoré boli alebo sú stále vedené v katastri nehnuteľností ako vlastníci sporných nehnuteľností. Takouto určovacou žalobou možno docieľiť nielen odstránenie spornosti vo vzťahu medzi stranami sporu, ale i predchádzať vzniku ďalších sporov. Práve takáto žaloba je procesne vhodným nástrojom, ktorý spor medzi stranami rieši a vytvára pevný základ pre jeho usporiadanie (i z hľadiska následného prejednanja dedičstva o ňom). S ohľadom na uvedené je potom potrebné konštatovať, že žalobca nepreukázal, že v čase rozhodovania súdu mal naliehavý právny záujem na ním požadovanom určení v znení petitu vo vzťahu k žalobe označeným žalovaným v súlade s ustanovením § 137 písm. c) Civilného sporového poriadku. Preto správne súd prvej inštancie konštatoval v prípade uplatneného nároku na určenie sporných nehnuteľností do dedičstva splnenie podmienky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Odvolacia argumentácia žalobcov v tomto smere je nenáležitá. Všeobecne na požiadavke na určenie, že nehnuteľnosti patria do dedičstva je daný naliehavý právny záujem, avšak v danej veci konkrétna formulácia týkajúca sa v žalobe označených nehnuteľností zákonné požiadavky nespĺňala.

25. Povinnosť strán tvrdiť určité potrebné skutočnosti v sporovom konaní ovládanom prejednávacom zásadou sa nazýva povinnosť tvrdenia a vzťahuje sa vždy na konkrétnu skutočnosť stranou uvádzanou. V prípade, že ju strana splnila, platí, že uniesla bremeno tvrdenia. Existencia tvrdenej skutočnosti podmieňuje existenciu dôkaznej povinnosti, teda povinnosti strany označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Dôkazným bremenom sa rozumie zodpovednosť strany za to, že v konaní neboli preukázané jej tvrdenia, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jej neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej i v prípadoch, kedy určitá skutočnosť, významná podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci, nebola pre nečinnosť strany preukázaná (resp. objektívne nemohla byť preukázaná) a kedy výsledky zhodnotenia dôkazov neumožňujú súdu prijať záver ani o pravdivosti tejto skutočnosti, ani o tom, že by táto skutočnosť bola nepravdivá. Dôkazné bremeno ohľadne určitých skutočností leží potom na tej strane, ktorý z jej existencie vyvodzuje pre seba priaznivé právne dôsledky; ide o tú stranu, ktorá existenciu týchto skutočností tiež tvrdí. Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobcovia neuniesli dôkazné bremeno, nepreukázali svoje tvrdenia.

26. Z odvolania vyplýva, že žalobcovia majú výhrady voči právnomu posúdeniu veci zo strany súdu prvej inštancie. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Výsledky dôkaznej verifikácie všetkých právne relevantných dôkazných prostriedkov, ktoré boli potrebné k zisteniu skutkového stavu a vyplývajú z obsahu spisu, viedli ku konštatovaniu, že žalobcovia nepreukázali svoju aktívnu legitímáciu, nie je daný naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Polemika o nesprávnosti súdom prvej inštancie vyslovených právnych záverov pre nezohľadnenie právnej argumentácie strany sporu, sama o sebe nie je presvedčivou bázou pre konštatovanie vecnej nesprávnosti rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd konštatuje, že po preskúmaní veci nezistil žiadne právne vady napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Súd prvej inštancie vec správne právne posúdil.

27. Odvolací súd nemohol prihliadnuť na doplnenie odvolania žalobcov, nakoľko doplnenie odvolania bolo podané po lehote (§ 364 Civilného sporového poriadku).

28. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bola strana pred všeobecným súdom úspešná, teda aby sa rozhodlo v súlade s jej požiadavkami (I. ÚS 50/04). Odvolacie námietky žalobcov z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodné.

29. Ďalšie odvolacie argumenty žalobcov odvolací súd považoval pre rozhodnutie vo veci samej za nerozhodné. I podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II.ÚS 251/04, III.ÚS 209/04, II.ÚS 200/09 a podobne). Na ďalšiu odvolaciu argumentáciu, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

30. S poukazom na vyššie uvedené dôvody súd prvej inštancie v predmetnej veci z výsledkov dokazovania vyvodil správne skutkové závery, na ktoré aplikoval správnu právnu úpravu, dostatočne sa vyporiadal s námietkami uvádzanými žalobcami najskôr v konaní pred súdom prvej inštancie a potom i v odvolaní, preto odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie z dôvodu vecnej správnosti potvrdil.

31. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 Civilného sporového poriadku, pričom v odvolacom konaní úspešným žalovaným priznal v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku voči žalobcom nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie osobitným uznesením po právoplatnom skončení veci.

32. Súd prvej inštancie v záhlaví rozsudku označil žalovaného 2/ ako E.X.A.T. s.r.o., IČO: 36 744 344 so sídlom Kukučínova 22, 831 02 Bratislava, pričom v čase vydania rozsudku súdu prvej inštancie aktuálne označenie žalovaného bolo: EXATA GROUP, a.s., so sídlom Orechová Potôň 2066, IČO: 36 744 344. Úlohou súdu prvej inštancie bude uvedený nedostatok napraviť vydaním opravného uznesenia.

33. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).